

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 9 november 2023
Registratienummer : 1145804/1147704
Voorstelnummer : RV2023-097
Portefeuillehouder : Govert van Bezooijen
Bijlage(n) : 1
Onderwerp : Programmabegroting 2024

Onderwerp

Programmabegroting 2024

Beslispunten

1. De Programmabegroting 2024 vast te stellen
2. De meerjarenraming 2025-2027 voor wat betreft de begrotingscijfers voor kennisgeving aan te nemen
3. De financiële effecten van de septembercirculaire 2023 te verwerken in de eerste wijziging van de begroting 2024

Inleiding

Met dit voorstel legt het college de meerjarenbegroting 2024-2027 aan de raad voor (bijlage 1). Een begroting met een nieuwe programma-indeling en met een nieuwe paragraaf kerngericht begroten. In deze begroting zijn de financiële effecten van de perspectiefnota 2024 verwerkt. Na vaststelling door de raad van de perspectiefnota hebben zich een aantal autonome ontwikkelingen voorgedaan die we verwerkten in de begroting 2024.

Het jaar 2024 is voor ons het pilotjaar voor de paragraaf Kerngericht begroten. In de komende jaren zullen we deze paragraaf doorontwikkelen. Zo willen we de budgetten steeds meer koppelen aan activiteiten en projecten in de kernen. Hiervoor doen we komend jaar onderzoek naar het meer kerngericht inrichten van de plannen voor het beheer van de openbare ruimte. Doel is uiteindelijk dit te verbreden naar alle begrotingsonderdelen, voor zover dit op kernniveau te herleiden en in te richten is. Dit is een complexe opgave, omdat het maatwerk voor elke kern en zijn buitengebied vraagt. Hierbij onderzoeken we ook de samenhang tussen budgetten en de demografische gegevens van de kernen en gaan we trends in beeld brengen.

Start meerjarenperspectief 2024-2027

Bedragen x 1.000 euro

	2024	2025	2026	2027
Financieel vertrekpunt Begroting 2024 bij Perspectiefnota 2024	39	341	133	210
<u>Mutaties Perspectiefnota 2024</u>				
Nieuw beleid 2024: Structureel	-66	-116	-116	-116
Nieuw beleid 2024: Incidenteel	-911	-303	-30	-30
Dekkingsmaatregelen incidenteel (vanuit Algemene Reserve)	911	303	30	30
A. Financieel vertrekpunt Begroting 2024 na Perspectiefnota 2024	-28	225	16	94

Het meerjarenperspectief van de perspectiefnota 2024 is de uitgangssituatie voor het opstellen van de begroting 2024-2027. In regel A staat het financiële perspectief van deze uitgangssituatie.

Autonome ontwikkelingen

Na de Perspectiefnota hebben zich een aantal autonome ontwikkelingen voorgedaan die we verwerkten in de begroting 2024 zoals die nu voorligt. Deze autonome ontwikkelingen staan in de tabel hieronder benoemd. Deze hebben invloed op het financiële perspectief, zie regel B voor het saldo van de begroting 2024 na verwerking van deze autonome ontwikkelingen.

Nieuwe ontwikkelingen

Na de Perspectiefnota hebben zich ook nieuwe ontwikkelingen voorgedaan met financiële consequenties. Het college stelt voor om deze nieuwe ontwikkelingen na besluit van de raad te verwerken in de begroting 2023. In tabel hieronder staan de nieuwe ontwikkelingen vermeld.

Bedragen x 1.000 euro

	2024	2025	2026	2027
A. Financieel vertrekpunt Begroting 2024 na Perspectiefnota 2024	-28	225	16	94
Autonome ontwikkelingen (verwerkt in de begroting 2024)				
Griffie formatieuitbreiding	-41	-41	-41	-41
Vervallen rentetoevoeging voorziening Hondsgemet Noord	66	67	68	70
Actualisatie Meircirculaire 2023 (t.o.v. de PPN 2024)	355	366	133	-394
Jeugdgeden actualisatie hervormingsagenda	-10	-20	-248	-28
B. Saldo Begroting 2024 (na autonome ontwikkelingen)	342	597	-71	-300

Nieuwe ontwikkelingen

Na de Perspectiefnota hebben zich geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan met financiële consequenties.

Na verwerking van de autonome ontwikkelingen in het financieel perspectief blijkt dat de begroting voor de jaren 2024 en 2025 sluitend is, maar presenteren we een begrotingstekort voor de jaren 2026 en 2027. Wij volgen hiermee het begrotingsadvies van de VNG, welke bestaat uit twee onderdelen:

- Presenteer voor 2024 en 2025 van de meerjarenraming 2025-2027 een sluitende begroting.
- Breng de lasten in de meerjarenraming voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers. Naar verwachting zullen de meerjarenramingen 2026 en 2027 dan duidelijke tekorten aangeven.

Besluitgeschiedenis

- Perspectiefnota 2024 (vastgesteld in de raad van 29 juni 2023)

Beoogd effect

1. Een sluitende begroting voor 2024 en 2025 en een realistische begroting 2026 en 2027 conform het begrotingsadvies van de VNG
2. Repressief toezicht door de provincie. Dit houdt in dat er vooraf geen goedkeuring is vereist om tot uitvoering te gaan van de begroting, inclusief nieuw beleid.
3. Een leefbare gemeente waarbij de lasten zoveel mogelijk beperkt zijn.

Argumenten

1.1 en 2.1. De gemeenteraad dient op basis van de Gemeentewet de meerjarenbegroting vast te stellen
De gemeenteraad autoriseert met het vast stellen van de begroting het college tot het doen van uitgaven. Dit is conform artikelen 189 t/m 192 van de Gemeentewet.

3.1. De financiële effecten van de septembercirculaire waren te laat beschikbaar voor verwerking in de primitieve begroting

De gemeente West Betuwe krijgt vanuit het rijk geld voor een deel van de uitgaven via het gemeentefonds. We noemen dat ook wel de algemene uitkering. Via circulaire maakt het rijk bekend hoeveel geld we krijgen. Dat gebeurt voor 2024 en 2025 nog volgens de methode "samen trap op en samen trap af", waarbij de omvang van het gemeentefonds groeit of krimpt in dezelfde mate als de rijksuitgaven zich ontwikkelen. Extra uitgaven en bezuinigingen hebben direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Deze beweging noemen we accres.

Vanaf 2026 is er een nieuwe financieringssystematiek waarbij het accres anders wordt berekend. Loon- en Prijsontwikkelingen (LPO) worden berekend op basis van de prijs van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Het volume wordt berekend op basis van de historische groei van het BBP.

Effect op begrotingsjaar bedragen x 1.000 euro	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bruto mutatie algemene uitkering uit het gemeentefonds	45	648	645	619	2.301	3.925
Netto mutatie OZB-opbrengsten	293	302	301	301	300	299
Netto mutatie taakstellingen Jeugdzorg	0	-40	-5	-45	-10	-10
Bruto mutatie opbrengsten	337	909	941	875	2.591	4.214
Oormerken prijsontwikkelingen (LPO)	0	-1.065	-921	-793	-1.237	-1.201
Oormerken areaalontwikkelingen (volume)	0	0	0	0	-1.450	-2.790
Oormerken taakmutaties	-58	-165	-89	-78	-76	-53
Bruto mutatie opbrengsten bij Septemercirculaire 2023	279	-321	-69	4	-171	171

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de bijlage van de Tweede Bestuursrapportage 2023. Deze mutatie verwerken we in de eerste wijziging van de begroting. Na verwerking hiervan ziet het begrotingssaldo er als volgt uit:

	<i>Bedragen x 1.000 euro</i>			
	2024	2025	2026	2027
Saldo Begroting 2024 (na autonome ontwikkelingen)	342	597	-71	-300
Effecten septemercirculaire	-321	-69	4	-171
Saldo na effecten septemercirculaire	21	528	-67	-471

Kanttekeningen
 Niet van toepassing

Financiën

Hier treft u nogmaals de tabel uit de inleiding. Na besluitvorming ziet het begrotingssaldo (exclusief effecten septembercirculaire) er zo uit:

Bedragen x 1.000 euro

	2024	2025	2026	2027
Financieel vertrekpunt Begroting 2024 bij Perspectiefnota 2024	39	341	133	210
<u>Mutaties Perspectiefnota 2024</u>				
Nieuw beleid 2024: Structureel	-66	-116	-116	-116
Nieuw beleid 2024: Incidenteel	-911	-303	-30	-30
Dekkingsmaatregelen incidenteel (vanuit Algemene Reserve)	911	303	30	30
A. Financieel vertrekpunt Begroting 2024 na Perspectiefnota 2024	-28	225	16	94
Autonome ontwikkelingen (verwerkt in de begroting 2024)				
Griffie formatieuitbreiding	-41	-41	-41	-41
Vervallen rentetoevoeging voorziening Hondsgemet Noord	66	67	68	70
Actualisatie Meicirculaire 2023 (t.o.v. de PPN 2024)	355	366	133	-394
Jeugdgeden actualisatie hervormingsagenda	-10	-20	-248	-28
B. Saldo Begroting 2024 (na autonome ontwikkelingen)	342	597	-71	-300

Communicatie

De begroting is één van de belangrijkste richtinggevende documenten voor het gemeentelijke handelen in het volgende jaar. Daarnaast geeft zij inwoners, ondernemers en andere belangstellenden inzicht in voor hen relevant beleid. Het ligt voor de hand en is ook gebruikelijk om aan de presentatie en vaststelling de nodige aandacht te schenken. Dit betekent concreet:

- Het houden van een persgesprek
- Het presenteren van een samenvattend beeld in een te verspreiden persbericht, met daarin ook aandacht voor het oordeelsvormende en besluitvormende traject in de gemeenteraad
- Een infographic en publicatie in het gemeenteblad
- Een digitale presentatie van de begroting op www.westbetuwe.nl
- Aandacht op social media gericht op digitale begroting en behandeling in gemeenteraad.

Uitvoering/Planning

Na vaststelling door de raad verwerken wij de financiële effecten en aangenomen amendementen in de begroting en dienen wij die in bij de Provincie Gelderland

Evaluatie

Evaluatie vindt plaats via de producten van de P&C-cyclus: de bestuursrapportages en de jaarrekening en jaarverslag

Risicoparaagraaf

In de begroting zijn, door de raad vastgestelde taakstellingen, opgenomen. Hieronder is een overzicht opgenomen van deze taakstellingen. Voor het realiseren van deze taakstellingen zijn plannen gemaakt. Echter bestaat het risico dat niet alle taakstellingen in zijn geheel gerealiseerd worden. Indien hier sprake van is, wordt dit tijdelijk opgevangen in het weerstandsvermogen.

	Bedragen x 1.000 euro			
	2024	2025	2026	2027
Taakstellingen in Begroting 2024				
Besparing omvang aantal collegeleden (Perspectiefnota 2023)	0	0	68	68
Besparing bijdrage Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (Perspectiefnota 2023)	0	0	422	422
Verkoop Vastgoed (Perspectiefnota 2023)	500	500	500	0
Actievere inzet aanboren subsidies (WBFIE)	65	0	0	0
Incidentele dekkingsmaatregel subsidioloog (Perspectiefnota 2023)	300	300	250	0
Besparing lasten a.g.v. project Nu niet zwanger (begroting GGD 2024)	21	14	14	14
Herinvoering eigen bijdrage Wmo (coalitieakkoord Rutte IV)	0	-40	431	428
Besparingen Jeugdzorg (Commissie van Wijzen)	790	760	1.960	2.070
Risico taakstelling Bouwen aan Sociale Kracht	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	2.676	2.534	4.645	4.002

Voor een uitgebreid overzicht van alle risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe

de secretaris,
Philip Bosman

de burgemeester,
Servaas Stoop